

Kort om:

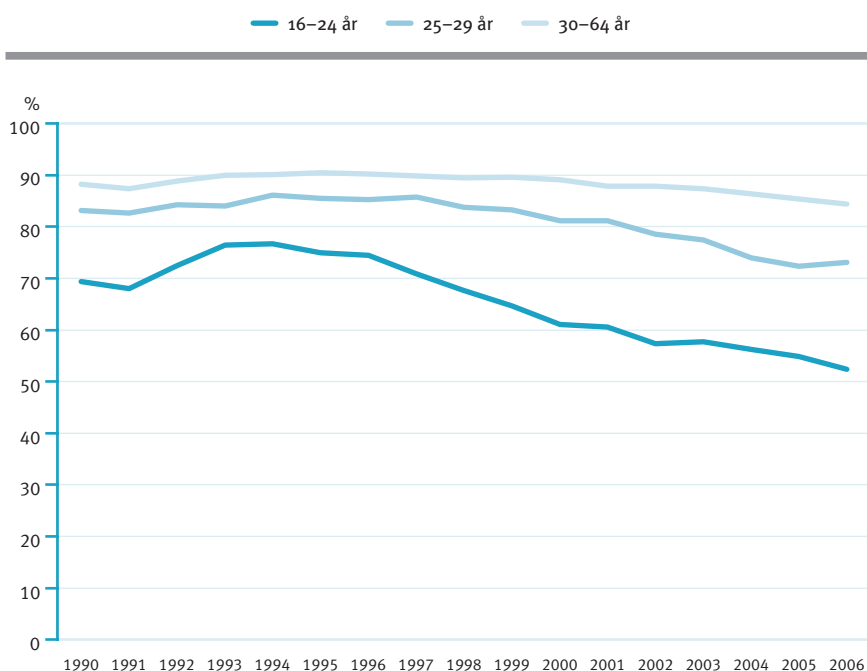

*En sammanfattning
av den femte rapporten*

De vanligaste skälen för unga arbetare att inte vara med i facket är medlemsavgiftens storlek, att man har tillfällig anställning och att man är tveksam till nyttan av det fackliga medlemskapet.

Diagram 3.3 Organisationsgrad 1990–2006

Procent

Allt lägre organisationsgrad bland ungdomar

Ungdomar är medlemmar i facket i betydligt lägre grad än äldre. Endast 52 procent av arbetarna i åldern 16–24 år är med i facket. Därefter ökar den fackliga organisationsgraden snabbt med stigande ålder och ligger på 84 procent för 30–64-åringarna. Organisationsgraden bland ungdomar har minskat drastiskt de senaste 15 åren. Den så kallade strukturomvandlingen, som innebär att färre arbetar inom industrin där organisationsgraden är högre och fler arbetar inom service och tjänstesektorn där organisationsgraden är lägre, och kraftigt minskat antal ungdomar med fast anställning förklarar större delen av minskningen.

Tillfällig anställning vanligt skäl att inte vara medlem

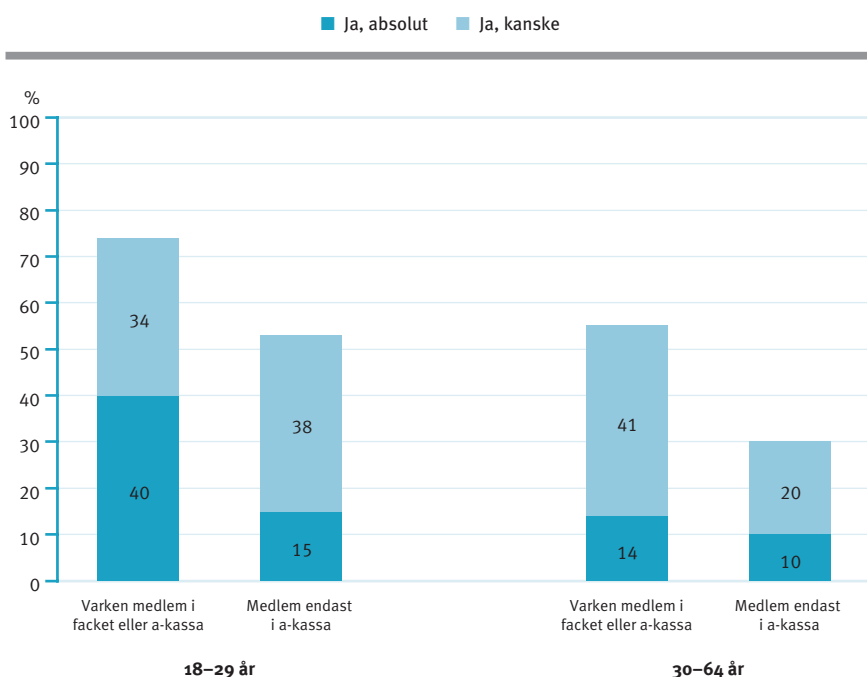
Det finns tre huvudsakliga skäl till att ungdomar inte är med i facket. Att man är tveksam till nyttan av att vara med är det vanligaste skälet som uppges av unga arbetare som varken är med i fack eller a-kassa. På delad andraplats kommer svaren att det är medlemsavgiftens storlek som avhåller eller faktumet att man är tillfälligt anställd. En stor del av nedgången i organisationsgrad bland ungdomar tycks också mycket riktigt hänga samman med att färre ungdomar har fast anställning idag jämfört med tidigare. Bland alla sysselsatta ungdomar i åldern 16–19 år är tre av fyra visstidsanställda. Bland 20–24-åringar är hälften det.

74 procent kan tänka sig att gå med

Bland ungdomar i åldrarna 18–29 år som varken är med i fack eller a-kassa är det hela 74 procent som kanske eller absolut kan tänka sig att gå med. 40 procent kan absolut tänka sig att gå med. Det är betydligt fler än i andra åldersgrupper.

Diagram 4.2 Skulle kunna tänka sig fackligt medlemskap

Arbetare som inte är med i facket efter ålder. Procent

Äldre som inte är med i facket anger oftare än yngre att de skulle kunna tänka sig att gå med om facket börjar arbeta på ett annat sätt eller med andra frågor. Ungdomarna svarar oftare att de skulle kunna tänka sig att gå med om risken för arbetslöshet var större eller att de inte vet vad som skulle kunna få dem att bli medlemmar.

Färre förtroendeuppdrag bland unga, trots stort intresse

Det är inte lika vanligt att ungdomar har fackliga förtroendeuppdrag som att äldre har det. LO-kvinnorna som är över 30 år har dubbelt så ofta fackliga förtroendeuppdrag jämfört med dem som är under 30. Bland LO-männen är skillnaden ännu större mellan yngre och äldre.

40 procent av unga kvinnor kan tänka sig ett fackligt förtroendeuppdrag. Bland de yngsta männen är det 30 procent som kan tänka sig det. Allt färre svarar att ett skäl att inte ta ett uppdrag är att man inte tror att man klarar av det.

Fler ungdomar än äldre kan tänka sig att ta fackliga uppdrag. Här finns utrymme för självkritik för de fackliga organisationerna om det är så att unga gärna engagerar sig och åtar sig fackliga uppdrag men inte får möjlighet att kanalisera sitt engagemang.

Ålder och kön avgör mötesdeltagandet

Jämfört med de äldre svarar mer än dubbelt så många av de unga LO-medlemmarna att de inte känner någon facklig representant eller att det saknas lokalt fack. Mötesdeltagandet bestäms i stor utsträckning av kön och av ålder. Män går oftare på möten än kvinnor och äldre går oftare på möten än yngre. Andelen LO-kvinnor under 30 år som varit på fackmöte under det senaste året har i det närmaste halverats jämfört med 1988.

Diagram 6.1 Har eller kan tänka sig fackliga uppdrag

LO-medlemmar. Procent

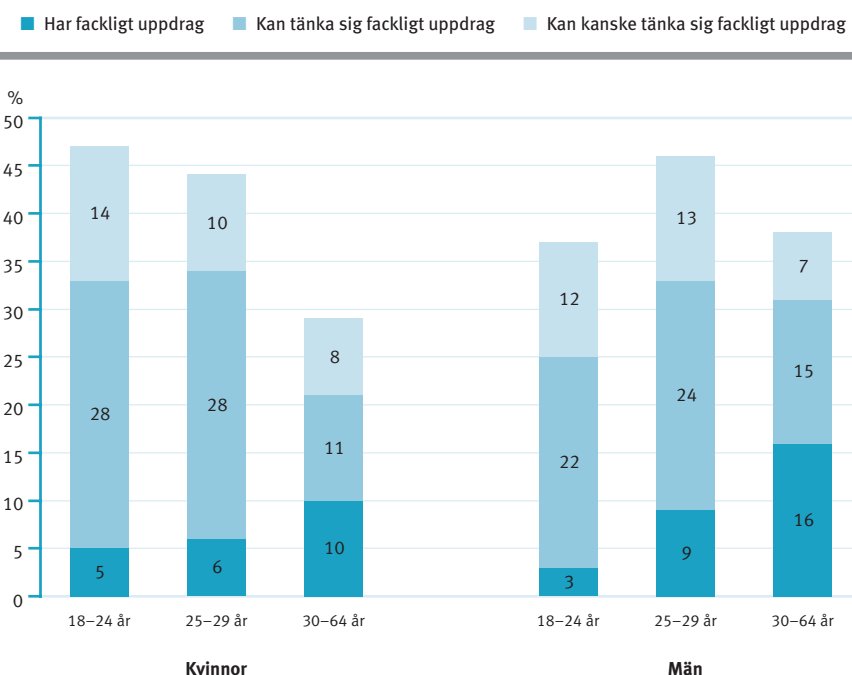

Diagram 6.4 Antal fackliga möten

LO-medlemmar. Procent

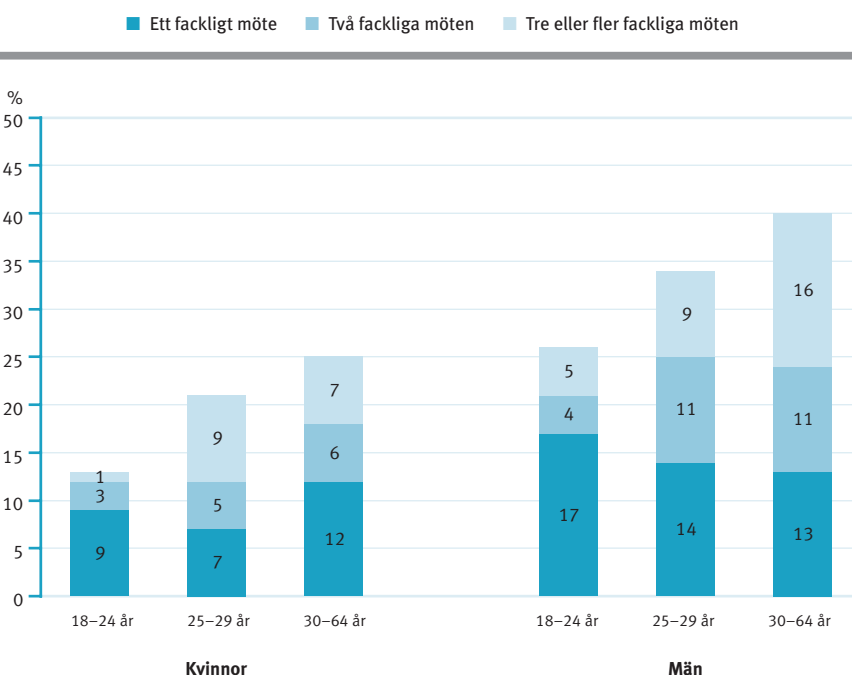
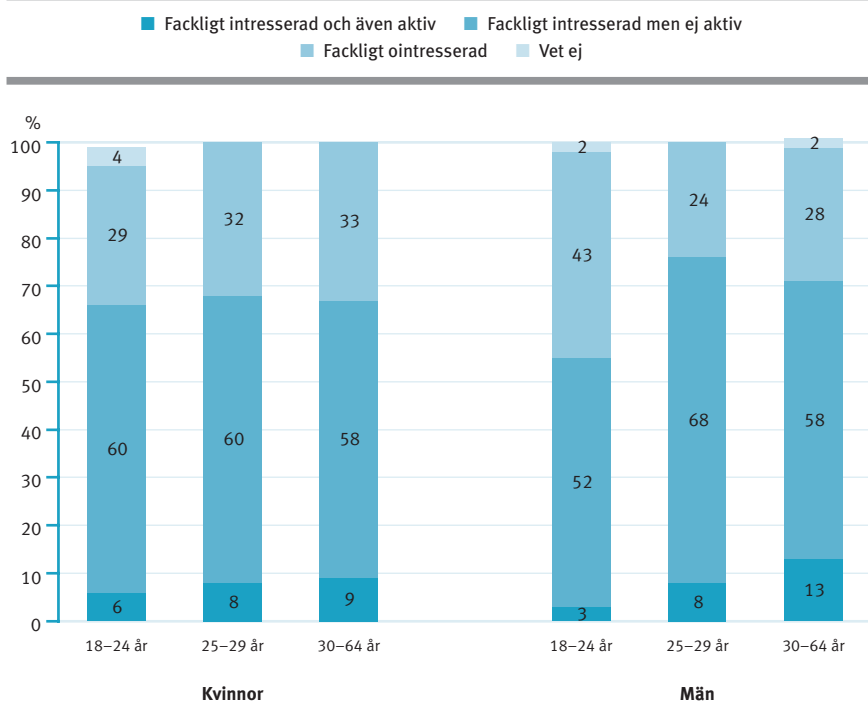

Diagram 6.6 Fackligt intresse

LO-medlemmar. Procent

Facket ger unga anställningstrygghet, löneökningar och inflytande

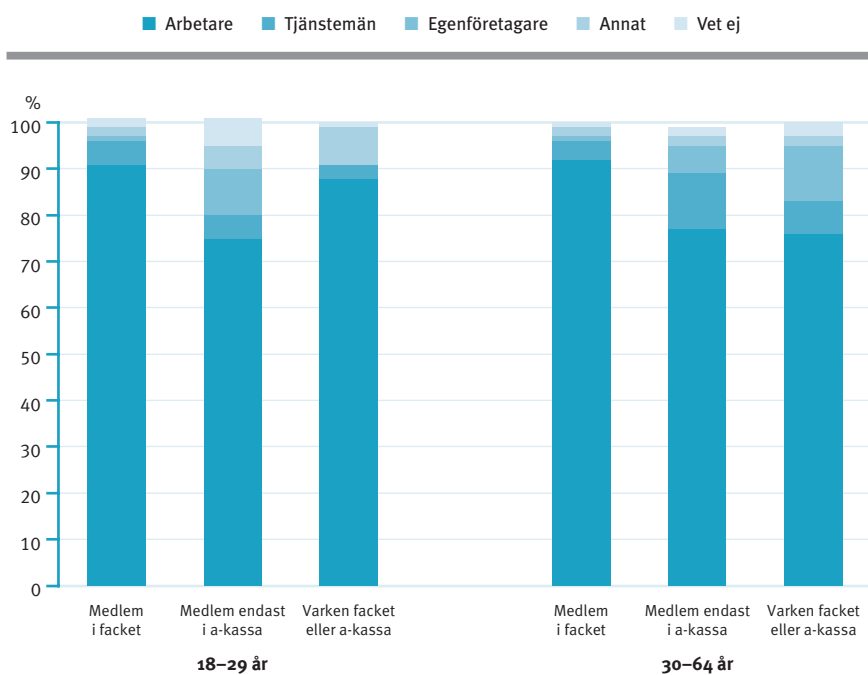
Ungdomar anser oftare än äldre att det fackliga medlemskapet ger bättre anställningstrygghet, större möjlighet till löneökningar och bättre inflytande över arbetssituationen. Färre unga än äldre anser att det fackliga medlemskapet ger stöd och hjälp vid hot om arbetslöshet, trygghet vid strejk och lockout och möjlighet att delta i fackliga kurser.

Kvinnor under 30 svarar oftare än äldre att medlemskap i facket ger bättre anställningsvillkor. De yngsta kvinnorna (18-24 år) svarar betydligt oftare än de som är 25 år eller äldre att det fackliga medlemskapet ger ett större inflytande över den egna arbetssituationen.

De yngsta männen (18-24 år) instämmer oftare än äldre LO-män i att det fackliga medlemskapet ger ett bättre försäkringsskydd, ökad anställningstrygghet och bättre anställningsvillkor.

Diagram 10.1 Yrkestillhörighet bland arbetare efter medlemskap i fack och a-kassa

Procent

Yngre överens med äldre om vad facket ska arbeta med

När det gäller de fackliga kärnfrågorna är skillnaderna mellan olika åldersgrupper mycket små. Liksom för andra grupper är det bland ungdomar 90 procent eller fler som anser att områdena anställningstrygghet, arbetsmiljö, löner, skydd mot inkomstförluster och jämställdhet mellan kvinnor och män är frågor som facket ska arbeta med.

Däremot anser ungdomarna oftare än de äldre att flera andra av de alternativen som ges i intervjun är viktiga fackliga frågor. Det gäller områdena utbildning i arbetet, utvecklande av medlemsförmåner, mat- och boendekostnader, barnomsorg och skatter. Unga kvinnor tycker oftare än andra – även oftare än unga män – att boendekostnader, matpriser och barnomsorg är viktiga fackliga frågor.

Svaren på vilka som är de fem fackliga kärnfrågorna visar att ungdomar tycker ganska lika oberoende av om de är med i facket, enbart i a-kassan eller varken med i fack eller a-kassa. Mellan äldre arbetare är skillnaderna större beroende på om de är med i facket eller inte.

Lön och kön bestämmer friheter och förmåner

Små friheter, som att kunna gå ifrån fem minuter utan att be om lov, verkar bli vanligare i takt med åldern. Fyra av tio unga LO-kvinnor kan inte gå ifrån fem minuter för en kort paus utan att be om lov eller kalla in ersättare. Sju av tio unga LO-män kan inte bestämma vad de ska arbeta med nästa timme. Men det tycks vara tvärtom med de större friheterna. Ungdomar svarar på flera av alternativen oftare än övriga att de har tillgång till de olika typerna av stora friheter i arbetet som exempelvis att själv bestämma över semesterförläggningen eller att kunna börja lite senare någon dag och sedan arbeta in tiden.

Två förmåner som minskar bland unga LO-medlemmar är subventionerad lunch och läkarvård. År 1988 hade ungefär hälften av de unga LO-medlemmarna subventionerad lunch. Idag

är det bara en tredjedel som kan njuta av den förmånen. Även den subventionerade läkarvården har minskat, något mer för unga LO-kvinnor än för de unga LO-männen.

Unga mindre upprörda över löneskillnader

Ungdomar är mindre bekymrade över löneskillnaderna mellan olika yrken och mellan könen än vad äldre är. Bland de yngsta männen anser en tredjedel att löneskillnaderna mellan kvinnor och män är ungefär lagom. Samtidigt är det minst lika vanligt att unga män betonar jämställdhet som en viktig facklig fråga som att kvinnor gör det.

Arbetare och arbetarklass – inte bara för den gamla stammen

Nio av tio unga arbetare, bland såväl fackliga medlemmar som de som varken är med i fack eller a-kassa, känner sig som arbetare. Bland unga LO-medlemmar ser sig sex av tio som arbetarklass. Det är lika många som bland äldre LO-medlemmar, både när det gäller klass- och yrkestillhörighet.

Slutsats

Röster om facket och jobbet visar inga tecken på att ungdomars attityd till facket har försämrats. Det tycks inte vara hos ungdomarna som förklaringen till den lägre organisationsgraden bland unga ligger utan istället i den verklighet som möter unga på arbetsmarknaden. Nedgången i ungdomars organisationsgrad förklaras främst av två saker som inte har direkt med det fackliga arbetet att göra. Dels strukturomvandlingen, där allt fler arbetar inom branscher där organisationsgraden är lägre jämfört med tillverkningsindustri och offentlig sektor. Dels av att färre ungdomar har fasta anställningar idag jämfört med tidigare.

Det betyder att det fackliga arbetet för att engagera ungdomar behöver fokusera på att få upp organisationsgraden som helhet inom yrken där den är lägre. Facket behöver också bli bättre på att få ut budskapet att facket är till för dem med tillfälliga anställningar lika väl som för dem med fast anställning. Facket behöver än starkare driva linjen att tillsvidareanställning ska vara den huvudsakliga anställningsformen – också för ungdomar. Det är inte bara en viktig fråga för LO-förbundens medlemmar, det är också en strategisk fråga för facket.

Beställ Röster om facket och jobbet!

Du kan beställa fler exemplar av rapporterna 1–5. Rapporterna 6–7 kan du förbeställa och få dem hemskickade så fort de kommer ut.

Den här kortversionen är gratis. Rapporterna kostar 50 kronor styck inklusive moms. Frakt och expeditonsavgift tillkommer. Skicka portofritt eller faxes den här talongen. Du kan också beställa via www.lo.se. Där kan du också hämta hem rapporter och OH-bilder i pdf-format.

Ja, jag vill beställa!

Antal

<input type="text"/>	1 Synen på fackligt medlemskap och fackets uppgifter ISBN 91-566-2306-2
<input type="text"/>	2 Synen på lönesättning och löneskillnader ISBN 91-566-2307-0
<input type="text"/>	3 Facklig aktivitet och fackligt arbete ISBN 91-566-2308-9
<input type="text"/>	4 Friheter och förmåner i arbetet ISBN 91-566-2309-7
<input type="text"/>	5 Ungdomar och facket ISBN 91-566-2310-0
<input type="text"/>	Kort om rapport 5 ISBN 91-566-2320-8

Förbeställning av kommande rapporter:

<input type="text"/>	6 Facket i storstäderna ISBN 91-566-2311-9
<input type="text"/>	7 Sammanfattning och slutsatser ISBN 91-566-2312-7

Företag/organisation:	
<input type="text"/>	
Beställarens namn:	
<input type="text"/>	
Gatuadress:	
<input type="text"/>	
Postnummer:	Postadress:
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Telefonnummer:	
<input type="text"/>	
E-post:	
<input type="text"/>	

Beställningen skickas till LO-distribution via post (portofritt) eller fax, 026-24 90 10.

Ungdomar och facket

Femte delen i rapportserien Röster om facket och jobbet ägnas åt ungdomar och deras syn på fackligt medlemskap och fackligt arbete. Den fackliga organisationsgraden bland ungdomar minskar och närmar sig nu 50 procent bland ungdomar i åldern 16–24 år. Varför är många ungdomar inte med i facket? Hur ser intresset för facket ut bland unga LO-medlemmar? Synen på löneskillnader, vilken frihet ungdomar har i arbetet och hur de ser på sin yrkes- och klassmässiga tillhörighet behandlas också.

För att kunna förbättra och utveckla den fackliga verksamheten är det viktigt att få reda på både vad människor anser i en rad olika frågor och hur de faktiska villkoren ser ut. För att få reda på detta genomfördes undersökningen Röster om facket och jobbet under år 2006. Undersökningen består av intervjuer med över 5 000 anställda i hela landet. Detta är femte gången Röster om facket och jobbet genomförs sedan år 1988.

Frankeras ej.
Mottagaren
betalar portot.

LO Distribution

Svarspost

Kundnummer 800 242 809

811 20 Sandviken